

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2003
(τοπική ώρα 17.00)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ
(Λήξη εργασιών)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά τη λήξη των εργασιών της Διακυβερνητικής Διάσκεψης, παραχώρησε Συνέντευξη Τύπου και ενημέρωσε στους Έλληνες δημοσιογράφους για τα αποτελέσματά της. Ο Πρωθυπουργός, πλαισιούμενος από τους Υπουργούς Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου, Τύπου και ΜΜΕ και Κυβερνητικό Εκπρόσωπο Χρήστο Πρωτόπαππα και τον Υπουργό Αναπληρωτή Εξωτερικών Τάσο Γιαννίτση, στην εισαγωγική παρέμβασή του τόνισε τα εξής:

Κυρίες και κύριοι,

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε σήμερα πού θα είναι οι έδρες των Οργανισμών, τους οποίους έχει ιδρύσει.

Στην Ελλάδα, θα έχει την έδρα του ένας νέος Οργανισμός, ο Οργανισμός Προστασίας Δικτύων και Πληροφοριακών Συστημάτων.

Στόχος του Οργανισμού αυτού είναι η προστασία χρηστών από ιούς, χάκερς και γενικά η εξασφάλιση συνθηκών ασφαλείας δεδομένων. Είναι ένας Οργανισμός, ο οποίος προϋποθέτει υψηλή τεχνολογία στη χώρα όπου εδρεύει, ο οποίος παράγει επίσης υψηλή τεχνολογία και θα διαδραματίσει ένα καθοριστικό ρόλο στον κόσμο που έρχεται, γιατί όπως γνωρίζουμε η κοινωνία της πληροφορίας όλο και περισσότερο επεκτείνεται και όλο και περισσότερο έχει ανάγκη από συστήματα ασφαλείας των επικοινωνιών.

Η ελληνική κυβέρνηση θα αποφασίσει σε ποια πόλη θα έχει την έδρα του αυτός ο Οργανισμός. Είναι προφανές ότι θα πρέπει να έχει την έδρα του σε μια πόλη, όπου υφίσταται η απαραίτητη υποδομή και το απαραίτητο προσωπικό, για να μπορέσει να εκπληρώσει την αποστολή του.

Το κεντρικό ζήτημα σήμερα ήταν η απόφαση σχετικά με το Σύνταγμα της Ευρώπης, απόφαση για την οποία αρμόδια ήταν η Διακυβερνητική Διάσκεψη.

Όπως γνωρίζετε, δεν κατέστη δυνατό να υπάρξει συμφωνία. Η Διακυβερνητική δεν οδηγήθηκε σε αποτέλεσμα, δεν συμφωνήθηκε το Σύνταγμα.

Η κύρια εμφανής αιτία είναι ότι δεν υπήρξε συμφωνία, σε σχέση με το πώς θα λαμβάνονται οι αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία. Θέλω να θυμίσω ότι το Σχέδιο Συντάγματος προέβλεπε ορισμένη διαδικασία. Η ειδική πλειοψηφία απαιτεί τη συναίνεση του 50% των κρατών και του 60% του πληθυσμού των κρατών-μελών.

Ορισμένες χώρες θεώρησαν ότι η Συνέλευση δεν έπρεπε να εκφραστεί σε αυτό το θέμα, γιατί υπήρχε η προηγούμενη απόφαση της Νίκαιας και αυτή η απόφαση θα έπρεπε να ισχύσει. Υπήρξαν μακρές διαπραγματεύσεις. Προτάθηκαν διάφορες συμβιβαστικές λύσεις, αλλά τελικά καμία δεν έγινε δεκτή.

Θέλω, επίσης, να αναφέρω ότι πέραν αυτής της διαφωνίας υπήρξαν σε αρκετά σημεία συμφωνίες. **Όμως, το κυρίαρχο είναι ότι δεν μπόρεσαν τα κράτη-μέλη να συμφωνήσουν.**

Πρώτα απ' όλα, θέλω να υπενθυμίσω κάτι το οποίο είχα αναφέρει και παλαιότερα και στην Ελλάδα και το οποίο τόνισα, επίσης, εδώ στις Βρυξέλλες κατά την έναρξη της συζήτησης:

Η μέχρι τώρα συζήτηση για το Σύνταγμα στη Διακυβερνητική ακολουθεί μια πορεία που εμπεριέχει κινδύνους. Ορισμένες χώρες θεωρούν ότι αυτή η διαπραγμάτευση, που γίνεται για το Σύνταγμα, είναι μια διαπραγμάτευση ίδια με πολλές άλλες που γίνονται στην ΕΕ. Για παράδειγμα, τις διαπραγματεύσεις για τις τιμές των αγροτικών προϊόντων ή τις διαπραγματεύσεις για την κατανομή των ενισχύσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Μια τέτοια, όμως, προσέγγιση, αν βλέπεις τη διαπραγμάτευση για το Σύνταγμα ως κάτι συνηθισμένο, οδηγεί σε μια άλλη αντίληψη. Εξετάζεις ποια είναι τα κεκτημένα, εξετάζεις ποιες είναι οι ειδικές απαιτήσεις και επιμένεις σε αυτά. Αυτό έγινε και σε αυτή την περίπτωση.

Η ανάγκη μιας αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΕ, η ανάγκη να έχεις ένα Σύνταγμα που λειτουργεί, υποβαθμίζεται, ξεχνιέται. Εθνοκεντρικές τάσεις μπορούν να οδηγήσουν στη ματαίωση του Συντάγματος, όπως είχα αναφέρει, και πράγματι οδήγησαν σήμερα στην αναβολή μιας απόφασης. Κάθε αναβολή, όπως και κάθε ματαίωση, μπορεί να οδηγήσει στο να χωρισθούν οι χώρες σε διάφορα στρατόπεδα. Ορισμένες χώρες να θεωρήσουν ότι μπορούν να προχωρήσουν πιο γρήγορα και άλλες χώρες να πιστεύουν ότι τα πράγματα θα πρέπει να μείνουν ως έχουν. Αυτό θα δημιουργήσει ένα ρήγμα και το ρήγμα αυτό πρέπει να αποφευχθεί. Διότι, ο στόχος δεν είναι να πετύχουμε κάτι το οποίο αποκλειστικά συμφέρει μια χώρα. Ο στόχος είναι να πετύχουμε κάτι, το οποίο οδηγεί πιο γρήγορα σε μια αποτελεσματική και ισχυρή Ευρώπη.

Θα ήθελα να προσθέσω ότι η συζήτηση η οποία έγινε δείχνει ότι υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις γύρω από το ποια Ευρώπη θέλουμε.

Εμείς, η Ελλάδα, αλλά και πολλές άλλες χώρες θέλουμε μια πολιτικά ισχυρή Ευρώπη, που να ακολουθεί το ομοσπονδιακό πρότυπο, μια Ευρώπη η οποία μπορεί να παίζει ρόλο και όσον αφορά τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις στο εσωτερικό της και όσον αφορά την παρουσία των ευρωπαϊκών χωρών στο παγκόσμιο επίπεδο.

Άλλες χώρες βλέπουν ένα πολύ πιο χαλαρό δεσμό. Αυτή είναι η λεγόμενη "διακυβερνητική προσέγγιση". Θεωρούν ότι η Ευρώπη είναι ένας διεθνής οργανισμός λίγο πιο εξελιγμένος, αλλά μέσα σε αυτό το διεθνή

οργανισμό να διατηρούν αυτονομίες, ιδιοτυπίες, να έχουν ειδικές επιδιώξεις. Δεν ενδιαφέρονται πρώτιστα για τη δημιουργία μιας κοινής δυναμικής.

Αυτές, λοιπόν, οι δύο αντιλήψεις φάνηκαν σε αυτή τη συζήτηση και πιστεύω ότι εκεί ακριβώς είναι η αιτία της μη συμφωνίας. Η μη συμφωνία για την ειδική πλειοψηφία είναι η αφορμή, αλλά η πραγματική αιτία της μη συμφωνίας βρίσκεται στις αρκετά διαφορετικές απόψεις και αντιλήψεις που υπάρχουν.

Τι θα συμβεί τώρα; Η επόμενη Προεδρία, η Ιρλανδική Προεδρία, θα συνεχίσει τη συζήτηση. Θα υπάρξει μια προσπάθεια να ξεπεραστούν τα εμπόδια και, όπως ειπώθηκε σωστά, η δημιουργία της Ενωμένης Ευρώπης είναι ένας πολύ μακρύς δρόμος, όπου πρέπει να έχει κανείς μεγάλη αντοχή. Η ιστορία της ΕΕ είναι μια ιστορία με πολλές διαφωνίες, πολλές διαφορές. Διαφωνίες όμως και διαφορές, που ξεπεράστηκαν. Υπήρξαν και κρίσεις, η ανάμνηση των οποίων έχει πια σβήσει.

Γι' αυτό και το σημερινό αδιέξοδο δεν είναι το τέλος της προσπάθειας για το Σύνταγμα. Κάθε άλλο μάλιστα, θα έλεγα.

Όμως, θέλω να επισημάνω ότι είναι χρήσιμο να δούμε, με αυτή την αφορμή, πού είναι η πραγματική διαφορά. Είναι στην αντίληψη για την Ευρώπη και γύρω από αυτή την πραγματική διαφορά θα πρέπει να γίνει η συζήτηση, για να καταλήξουμε και σε αποτελέσματα.

Έχει γίνει προσπάθεια. Πριν από τρία χρόνια άρχισε η συζήτηση για το Σύνταγμα. Στη Νίκαια, ελήφθη η απόφαση να υπάρξει ένα Σύνταγμα, μετά υπήρξε στο Λάκεν σχετική απόφαση και όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες περίμεναν ότι, μετά τη Συνέλευση όπου με μεγάλη πλειοψηφία αποφασίστηκε ένα Σχέδιο, θα μπορούσαν να υπάρξουν και αποτελέσματα.

Η σημερινή εξέλιξη είναι φανερό ότι θα δημιουργήσει μια απογοήτευση. Δεν πρέπει, όμως, να σταματήσουμε τις προσπάθειες να δημιουργήσουμε αποτελεσματικούς θεσμούς και να δώσουμε στην ΕΕ ένα συνταγματικό πλαίσιο για να την βοηθήσουμε, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά και να αποκτήσει και περισσότερη ικανότητα διαχείρισης όλων των προβλημάτων, τη λύση των οποίων περιμένουμε από την Ένωση.

Η Ελλάδα θα συνεισφέρει, όπως συνεισέφερε και σήμερα, στην προσπάθεια να ξεπεραστούν οι δυσκολίες. Θα συμμετάσχει στις όποιες κινήσεις γίνουν για να διερευνήσουμε το πώς θα μπορέσουμε να ξεπεράσουμε το αδιέξοδο και θα συνεισφέρει και αυτή την άποψή της και την πεποίθησή της, τη σκέψη της για μια Ευρώπη, η οποία καλύπτει τους πολίτες, γιατί αντιμετωπίζει γρήγορα και αποτελεσματικά τα προβλήματά τους.

Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

ΧΡ. ΠΟΥΛΙΔΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κατ' εξαίρεση θα ήθελα να σας υποβάλω δύο ερωτήσεις.

Η πρώτη ερώτηση: από Γάλλους συναδέλφους πληροφορήθηκα ότι πριν από λίγο είχατε συνάντηση με το Γάλλο Πρόεδρο Ζακ Σιράκ. Ήθελα κατ' αρχάς

να μας επιβεβαιώσετε τη συνάντηση και κατόπιν να μας πείτε για το περιεχόμενό της.

Η δεύτερη ερώτηση: είπατε πριν ότι πρέπει να αποφευχθεί το ρήγμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, αυτό το οποίο ήδη φαίνεται από δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου είναι ότι η διαδικασία των μικρών προωθητικών βημάτων έχει αγγίξει τα όριά της και ότι πλέον πρέπει να περάσουμε στις μεγάλες τομές. Τι έχετε να απαντήσετε σε αυτή τη σχολή σκέψης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συναντήθηκα, πράγματι, με τον κ. Σιράκ. Η συνάντηση ήταν σύντομη. Ανταλλάξαμε σκέψεις σε σχέση με τη συνέχεια που θα υπάρξει. Πράγματι, θα υπάρξει μια ανταλλαγή σκέψεων και ιδεών. Θα δούμε τις διαδικασίες, γιατί θέλουμε να σηματοδοτήσουμε την ανάγκη και να υπάρξει συνέχεια και η συνέχεια αυτή να οδηγήσει σε ένα Σύνταγμα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προκλήσεις.

Όπως ανέφερα προηγουμένως, διαφέρουν οι απόψεις στην ΕΕ. Δεν νομίζω ότι υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη ανάμεσα σε κάποιους που θέλουν ρήξεις και τομές και σε άλλους που θέλουν μικρά βήματα. Η διαφορά δεν είναι διαφορά τακτικής. Η διαφορά είναι διαφορά πολιτικής αντίληψης γύρω από την Ευρώπη.

Μ. ΚΑΨΗΣ (ALPHA): Κύριε Πρόεδρε, θεωρείτε ότι η Ιταλική Προεδρία δεν στάθηκε ως Προεδρία στο ύψος των περιστάσεων και των απαιτήσεων που απορρέουν από την προετοιμασία ενός Συντάγματος για την Ευρώπη;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανέφερα και προηγουμένως ότι σε πάρα πολλά σημεία, όπου υπήρξε από την πλευρά των κρατών-μελών η θέληση για προσθήκες, για τροποποιήσεις, για συμπληρώσεις, η Ιταλική Προεδρία ανταποκριθήκε πολύ καλά. Γιατί, εκτός από αυτό το βασικό θέμα, περίπου σε όλα τα άλλα ή υπήρξε συμφωνία ή ήταν μια συμφωνία δυνατή.

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (FLASH): Κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσατε να είστε πιο σαφής, πιο συγκεκριμένος μάλλον για να είμαι ακριβής, στον τρόπο με τον οποίο θα συνεχιστεί αυτή η προσπάθεια στο πλαίσιο της Ιρλανδικής Προεδρίας; Δηλαδή, έχετε καταλήξει για την ώρα σε ένα μοντέλο; Έχετε καταλήξει σε έναν κάποιο δρόμο ή στην εκκίνηση ενός δρόμου; Πού ακριβώς βρίσκεστε σε αυτό το σκέλος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτή ήταν μια ερώτηση που και τέθηκε από ορισμένα κράτη-μέλη στους Ιρλανδούς. Πιστεύω ότι πολύ σωστά οι Ιρλανδοί απάντησαν πως θα πρέπει να κάνουν μια σειρά από διαβουλεύσεις, γιατί μετά από το σημερινό αδιέξοδο γύρω από ένα σημαντικό θέμα και ο τρόπος με τον οποίο οδηγηθήκαμε σε αυτό το αδιέξοδο, δεν επιτρέπει να πούμε ότι μπορούμε να αρχίσουμε πάλι σε 15 μέρες συνεννοήσεις. Άλλωστε, όπως γνωρίζετε, στα μέσα Μαρτίου θα διεξαχθούν εκλογές στην Ισπανία και αυτός, επίσης, πιστεύω, είναι ένας ανασχετικός παράγοντας για μια συμφωνία, γιατί δύσκολα, πριν από τις εκλογές, μια χώρα μπορεί να κάνει συμβιβασμούς και υποχωρήσεις. Οπότε, πιστεύω ότι θα υπάρξει μια προεργασία και η κύρια συζήτηση θα αρχίσει τον Απρίλιο και θα συνεχιστεί το Μάιο και τον Ιούνιο.

Τ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΝΕΤ): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να ρωτήσω το εξής: μετά τη διαπίστωση ότι η βασική διαφωνία είναι για το ποια Ευρώπη θέλουμε και ενώ ουσιαστικά βρισκόμαστε στην αρχή μιας διαδικασίας, πόσο πραγματικό είναι το σενάριο να προχωρήσουμε, στην πραγματικότητα, σε μια Ευρώπη δύο ταχυτήτων και να ανοίξει ο δρόμος για συνεργασίες πιο στενές και πιο ολοκληρωμένες για κάποιες χώρες, ενώ συγχρόνως κάποιες άλλες δεν θα προχωρούν σε αυτό το μοντέλο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό είναι, πράγματι, θα έλεγα, ένα υπαρκτό σενάριο. Διότι, όπως είδαμε και στο θέμα της άμυνας, ορισμένες χώρες θέλουν να προχωρήσουν σε μια κοινή άμυνα. Άλλες χώρες είναι διστακτικές. Άλλες χώρες έχουν συνταγματικές υποχρεώσεις, οι οποίες δεν τους το επιτρέπουν. Λοιπόν, δεν μπορούμε να το αποκλείσουμε αυτό. Και αυτό θα πρέπει να το συνειδητοποιήσουν όλες οι χώρες της ΕΕ. Αν κάποιες θέλουν η Ευρώπη να μείνει στάσιμη, δεν θα συμμετάσχουν σε αυτή τη διαδικασία ή δεν θα συμμερίζονται την άποψή τους οι υπόλοιπες.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η συζήτηση που είχατε με τον κ. Σιράκ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας ανέφερα το περιεχόμενο της συνάντησης με τον κ. Σιράκ. Με τον κ. Σιράκ είπαμε ότι θα πρέπει να βρεθούμε, να μιλήσουμε γύρω από το ποια είναι τα κύρια θέματα.

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΠΕ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ρωτήσω εάν υπάρχει ο κίνδυνος τελικά να κολλήσει η διεύρυνση. Δηλαδή να μην επικυρωθεί από όλους η Συνθήκη των Αθηνών.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν διαβλέπω κανέναν τέτοιο κίνδυνο.

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΠΕ): Ούτε και για άσκηση πιέσεων, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ούτε, ούτε. Όλες οι χώρες είναι σύμφωνες και πολύ σωστά και το τόνισα σήμερα, ότι θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διεύρυνση και να μην θεωρήσουμε ότι το σημερινό αποτέλεσμα είναι αποτέλεσμα της διεύρυνσης. Θα ήταν και πολύ μεγάλο λάθος, γιατί δεν είναι αποτέλεσμα της διεύρυνσης. Και από τις παλαιές χώρες, μερικές είχαν άλλες απόψεις από άλλες παλαιές χώρες.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως αναφέρατε πριν, η συζήτηση θα αρχίσει ξανά μετά τις ισπανικές εκλογές.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εικάζω.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Αυτό σημαίνει ότι θα έχει προχωρήσει η διεύρυνση και η συζήτηση θα γίνεται πια με 25 χώρες;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Γίνεται ήδη.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Με 25 χώρες γίνεται τώρα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ: Όλες οι χώρες έχουν δικαίωμα ψήφου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όλες οι χώρες – και οι 25 – έχουν δικαίωμα ψήφου. Δεν θέλαμε ομοφωνία; Δεν επιζητούσαμε τώρα ομοφωνία των 25;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Απλώς να ενημερώσω ότι, όταν αποφασίστηκε η Διακυβερνητική, υπήρξε συζήτηση και κατά τη διάρκεια της Προεδρίας μας και υποστηρίχθηκε ότι, παρ' ότι δεν είναι τυπικά μέλη, οι 25 χώρες θα έχουν όλες τους δικαίωμα ψήφου ήδη από τώρα, πριν από την τυπική ένταξή τους (1/5/2004) και θα είναι και οι τρεις παρατηρήτριες χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία) όπως και είναι, οι οποίες, βέβαια, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Άρα, ήδη και σήμερα υπάρχει το δικαίωμα ψήφου και στις 25 χώρες.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για να το πούμε απλά, οι νέες χώρες (οι 10 νεοεισερχόμενες χώρες, οι 10 χώρες της διεύρυνσης) λειτουργούν σαν να είναι πλήρη μέλη.

Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Υπουργέ, μου είπατε να μην ρωτήσω για εσωτερικά θέματα!

ΧΡ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Ναι, επειδή το συνηθίζετε, κύριε Καμπουράκη! Σας πρόλαβα!

Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω το εξής: καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών αυτές τις δύο μέρες και επειδή έχετε πάρει μέρος σε πάρα πολλές Συνόδους Κορυφής, σας πέρασε ποτέ από το μυαλό η πιθανότητα να είναι η τελευταία Σύνοδος αυτή στην οποία παίρνετε μέρος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν θα είναι η τελευταία.

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.